

pomemben parameter pri določevanju vrste obarvanost, progavost ali oblika repa. Ptica na fotografiji pa ima rep zložen, in ker je slikana proti svetlobi, naštetih značilnosti ni moč videti. Kljub temu pa je dolžina repa, ki dosega ali celo presega širino peruti, morda najbolj odločilen dejavnik za določitev vrste.

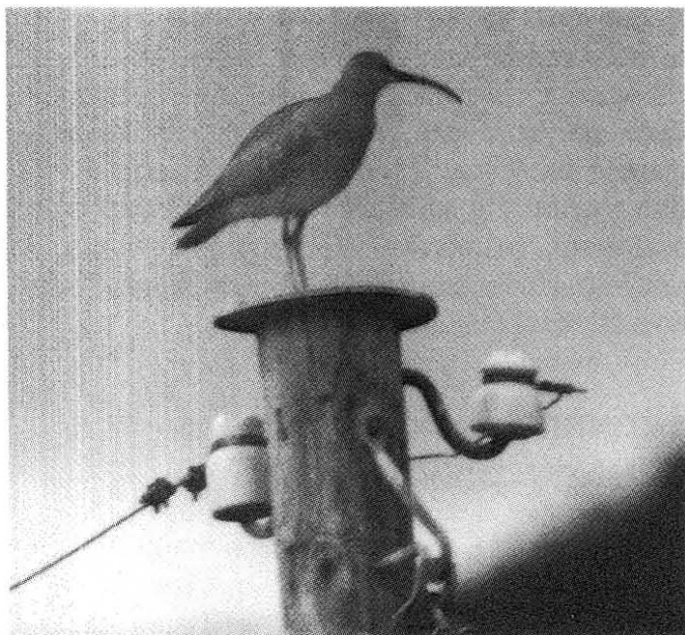
Pomagamo si lahko tudi z obliko peruti, pri čemer predstavnike kraguljev izločimo zaradi skoraj ravne spodnje strani peruti, ki je pri kraguljih prej zaobljena navzven, lunje in predvsem sokole pa po premalo koničastem vrhu peruti. Ob pozornejšem pregledu se v primarnih letalnih peresih vidi belina, ki jo ima več vrst ujed. Rjavega škarnika izločimo zaradi krajšega vratu in loma peruti, kanje zaradi široke glave in krajšega vratu, ribjega orla in kačarja pa po tem, ker sta oba spodaj opazno bolj svetla, kar bi se videlo tudi na našem posnetku. Seveda so našete le nekatere izmed lastnosti, po katerih smo izločili omenjene vrste.

Na sliki je torej sršenar *Pernis apivorus*, običajno obarvana oblika. Pri sršenarjih se pojavlja tudi svetla varianta, vendar velja pri tem primerku tisto, kar smo zapisali za ribjega orla in kačarja.

Značilnost sršenarja so tri prečne proge v repu, ki jih v ugodnih razmerah za opazovanje vidimo tudi v primeru, ko ima ptica rep zložen.

Sršenarja je fotografiral M. Vogrin med majskim preletom teh ptic prek Maribora.

Andrej Sovinc

Društvena kronika marec–junij 1992 Association chronicle March–June 1992

KODEKS SLOVENSКИH ORNITOLOGOV – Na redni letni skupščini Društva 21. marca 1992 v Mariboru smo sprejeli kodeks slovenskih ornitologov:

Vsak slovenski ornitolog, opazovalec in proučevalec ptic naj:

1. pred vsemi interesi zastopa interese varstva narave in varstva ptic,
2. pri svojem delu in tudi sicer ne vznemirja ptic po nepotrebnem in jim ne škoduje. Prav tako naj ne ogroža drugih živih bitij in narave,
3. ne jemlje ptic iz narave in jih ne zadržuje v ujetništvu,
4. bo pri fotografiranju ptic in narave obziren. Ogroženih vrst naj ne slika na gnezdu,
5. vestno beleži vsa opazanja in skrbi, da se podatki v beležkah ne postarajo,
6. sodeluje s kolegi, jim pomaga pri delu in skrbi za dobre odnose z njimi.

STALIŠČA DRUŠTVA ZA OPAZOVANJE PTIC SLOVENIJE DO LOVA IN NOVE LOVSKE ZAKONODAJE

1. Ornitologi podpiramo stališče, da bi bile vse vrste ptic varovane z zakonom o varstvu naravne in kulturne dediščine, torej pod nadzorstvom ministrstva za kulturo.

2. Lovski zakon lahko obravnava le vrste, za katere se je omenjeno ministrstvo izreklo, da so lahko lovne.

3. Lovne so lahko le vrste, ki so zaradi umetne vzgoje v številčnem porastu, nikakor ne vrste, ki so uvrščene na Rdeči seznam ogroženih vrst ptic Slovenije.

4. Lovne ne morejo biti vrste, ki se selijo čez naše kraje, saj jih varuje BONSKA konvencija.

5. Prepovedan naj bo lov v reproduktivnem obdobju (gnezdenje), kar naj velja tudi za vrane.

6. Prepovedana naj bo vsakršna uporaba strupov in pasti.

7. Prepovedano naj bo sokolarjenje kot oblika lova in nenadzorovano držanje ujed in sov v ujetništvu.

8. Nadzorna inšpekcija nad izvajanjem lova in varstvom zaščitene vrste ptic naj bo neodvisna in nadrejena lovskim organizacijam.

9. Prepovedano naj bo vsakršno prisvajanje živih in mrtvih (tudi najdenih) ptic, ki so zavarovane.

10. Poostren naj bo nadzor preparatorjev, evidentira naj se (brez sankcij) že preparirane zelo redke primerke ptic in preparate ustrezno označi. Vsak nov preparat naj dobi plombo odgovorne ustanove. Za kršitelje naj se uvedejo visoke kazni po zgledu Evropske skupnosti.

11. Opozarjamo na nevarnost križanja genetsko degeneriranih osebkov vrst, ki se množično gojijo za potrebe lova z osebkami iz narave, kar lahko škoduje njihovim naravnim populacijam.

12. Za vrste ruševca, gozdni jereb, sloka in kozica podajamo posebno obrazložitev, saj je njihovo popolno zavarovanje v navzkrižju z nekaterimi lovskimi interesi.

– ruševca: Kot prebivalec prostora nad gozdno mejo je posebej izpostavljen različnim posegom v ta ranljivi življenjski prostor (smučišča, gradnje planinskih domov in cest, turizem...). Konkretnih raziskav o stanju populacije ni. Lov v času razmnoževanja ni sprejemljiv iz etičnih razlogov.

– gozdni jereb: Vrsta je v opaznem številčnem upadanju, raziskav o dejanskem stanju populacije ni. Lov na teritorialne samce v reproduktivnem obdobju ga kot monogamno vrsto še posebej ogroža.

– sloka: Z zgodnjim začetkom jesenskega lova ubijajo skoraj izključno naše gnezdilke, kar še dodatno ogroža to maloštevilno vrsto, ki je prizadeta zaradi uničevanja močvirnih gozdov, njenega optimalnega habitata.

– kozica: Je v samem vrhu ogroženih vrst gnezdilk in izredno občutljiva za spremembe svojega gnezditvenega prebivališča, ki jih je v Sloveniji manj kot prstov ene roke. Zato je kakršenkoli lovski pritisk absolutno nesprejemljiv, še zlasti ker obstaja možnost prezimovanja naših gnezdilk pri nas.

Ta stališča je sprejel izvršni svet Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije na svoji redni seji 24. 4. 1992 v Ljubljani.

SODELOVANJE PRI PRIPRAVI ODLOKA O RAZGLASITVI CERKNIŠKEGA JEZERA ZA NARAVNI SPOMENIK – Skupina za Cerkniško jezero

pri komisiji za varstvo narave v sestavi I. Geister, P. Kmecl, S. Polak in P. Trontelj se je na povabilo Ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine vključila v priprave na zavarovanje Cerkniškega jezera. Na podlagi podatkov, ki so jih zbrali naši člani v letih terenskega dela, smo sestavili delovno gradivo o ornitološkem pomenu Cerkniškega jezera; v njem strokovno argumentirano podajamo obrazložitev potrebe po zaščiti tega naravnega bisera. Določili smo posebej pomembna področja za gnezditve, prelet in prezimovanje ptic ter predstavili status in ogroženost tam živečih vrst in predlagali ustrezne varstvene režime. Poleg tega smo navezali stike s Skladom za evropsko naravno dediščino, ki je izrazil pripravljenost, da finančno podpre zaščito Cerkniškega jezera.

OGROŽENOST SLOVENSKEGA MORJA IN OBALE – Izvršilni odbor Društva je poslal dopis na uredništvo časopisa Delo, s katerim smo ob aktualnih razpravah o prihodnosti našega morja in obale želeli opozoriti na velik pomen teh področij kot prebivališča in gnezdišča ogroženih vrst ptic.

DOGOVOR O OPRAVLJANJU VZDRŽEVALNIH DEL NA ODVODNI MREŽI JARKOV IN KANALOV NA LJUBLJANSKEM BARJU – S predstavnikom VGP Hidrotehnik, ki vzdržuje jarke in kanale na Ljubljanskem barju, smo se dogovorili o posebnem režimu vzdrževalnih del na ornitološko najpomembnejših predelih Ljubljanskega barja. Z veseljem ugotavljamo, da dela, ki jih opravlja VGP Hidrotehnik, potekajo po naših napotkih. Predloge režima vzdrževalnih del s strani našega Društva so pripravili A. Sovinc, D. Šere, D. Tome in P. Trontelj.

PREDAVANJA V DRUŠTVENIH PROSTORIH – Kot smo poročali že v eni prejšnjih kronik, so društveni prostori na Žibertovi 1 v Ljubljani v času uradnih ur ob četrtek med 18. in 20. uro resnično zaživel. Skoraj vsak četrtek smo poslušali zanimivo predavanje, popestreno z diapozitivi, ki se je običajno končalo z neformalno diskusijo.

Do sedaj so bila naslednja predavanja:

5. 12. 1991: Naravne znamenitosti Portugalske – D. Tome